

Έρευνα Τουρισμού 2020

Γεώργιος Αγγελάκης

Η έρευνα και ανάλυση υλοποιήθηκε από το Παρατηρητήριο Τουρισμού Δυτικής Κρήτης και συντονίστηκε από το τμήμα Οικονομίας & Διοίκησης του ΜΑΙΧ, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Συστημάτων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης, το τμήμα Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου, την Περιφέρεια Κρήτης και το Δήμο Χανίων. Στο Παρατηρητήριο Τουρισμού Δυτικής Κρήτης, το οποίο λειτουργεί εδώ και μια δεκαετία, συμμετέχει επίσης η Ένωση Ξενοδόχων Χανίων, το Οικονομικό Επιμελητήριο Δυτ. Κρήτης και το Επιμελητήριο Χανίων.

Για την ανάλυση της έρευνας που συνεχίζεται και πραγματοποιείται στο αεροδρόμιο Χανίων (Ι. Δασκαλογιάννης) έχουν συμπεριληφθεί 1.100 έγκυρα ερωτηματολόγια έως και αρχές Σεπτεμβρίου 2020, μεταφρασμένα σε διάφορες γλώσσες, από ερευνητές του ΜΑΙΧ και Πολυτεχνείου Κρήτης. Η έρευνα αυτή συγχρηματοδοτείται από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης και το Δήμο Χανίων. Για την ομαλή διεξαγωγή της έρευνας υπάρχει συνεχής υποστήριξη από τη Fraport-Greece και το Προσωπικό του Αερολιμένα Χανίων.

Αναφορά γίνεται στις πιο πρόσφατες αφίξεις αλλοδαπών τουριστών που έχουν δημοσιευθεί από την Fraport-Greece για το αεροδρόμιο Χανίων, από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας Ηρακλείου, με σκοπό να αξιολογήσει την έως τώρα φετινή τουριστική κίνηση στην Κρήτη και να τη συγκρίνει με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

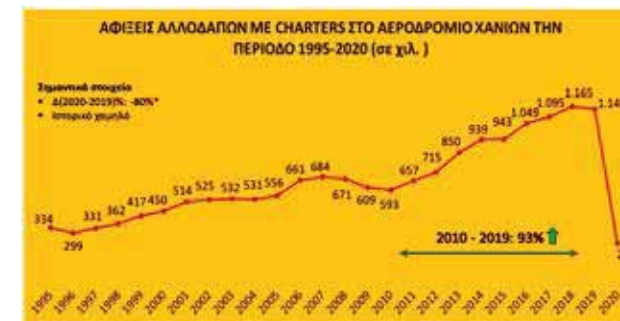
Ομάδα συγγραφής και ανάλυσης:

Δρ. Γεώργιος Μπαουράκης, Δ/ντής Μ.Α.Ι.Χ.
 Γεώργιος Αγγελάκης, Ερευνητής Τμ. Οικονομίας και Διοίκησης Μ.Α.Ι.Χ., υπ. διδάκτωρ Τμ. Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας ΕΛΜΕΠΑ
 Περικλής Δράκος, ΕΔΙΠ, Τμ. Οικονομικών Επιστημών, Παν/μιο Κρήτης
 Καθ. Κωνσταντίνος Ζοπουνίδης, Ακαδημαϊκός, Δ/ντής Εργ. Συστημάτων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης
 Αν. Καθ. Γεώργιος Ατσαλάκης, Σχολή Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης, Πολυτεχνείου Κρήτης
 Επ. Καθ. Χρήστος Λεμονάκης, Δ/ντής Εργαστηρίου

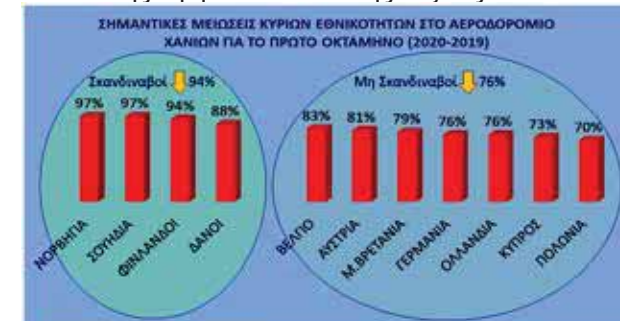
Διοικητικής Οικονομικής και Συστημάτων Αποφάσεων, Τμ. Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας ΕΛΜΕΠΑ

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

Σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στο αεροδρόμιο Χανίων και με βάση τα πρόσφατα στοιχεία της Fraport-Greece για την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2020, σημειώνονται μόλις 130 χιλιάδες αφίξεις, καταγράφοντας μία κατακόρυφη μείωση της τάξεως του 85% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Μέχρι το τέλος του έτους, εκτιμάται ότι οι συνολικές αφίξεις αλλοδαπών τουριστών θα κυμανθούν γύρω στις 230 χιλιάδες, αριθμός που αποτελεί ιστορικό χαμηλό τουλάχιστον κατά τα τελευταία 25 έτη.

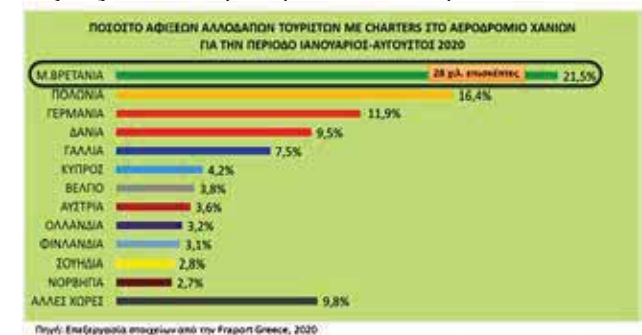
Η μείωση αυτή καταγράφεται από όλες ανεξαιρέτως τις εθνικότητες που επισκέπτονται τη Δυτική Κρήτη, με τη σημαντικότερη πτώση να παρουσιάζουν οι Σκανδιναβοί όπως είναι οι Νορβηγοί, Σουηδοί, Δανοί και Φινλανδοί με ποσοστό 94%, ενώ το ποσοστό μείωσης των μη Σκανδιναβών διαμορφώνεται στο επίσης υψηλό ποσοστό της τάξεως του 76%.

Αν αναλογιστούμε ότι τα τελευταία χρόνια οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών αποτελούνταν κατά το ήμισυ από Σκανδιναβούς και κατά το άλλο ήμισυ από μη Σκανδιναβούς, η καθολική αυτή πτώση οφείλεται ουσιαστικά και από τα δύο γκρουπ εθνικοτήτων με περισσότερο όμως να επηρεάζεται από τις λιγοστές αφίξεις των Σκανδιναβών, οι οποίες εκτιμούνται ότι θα φτάσουν μόλις τις 40 χιλ. μέχρι το τέλος του έτους.

Σχετικά με τα ποσοστά αφίξεων των αλλοδαπών τουριστών στο αεροδρόμιο Χανίων για τη φετινή τουριστική περίοδο, παρατηρείται ότι αλλάζει το μίγμα των εθνικοτήτων, αφού μόλις ένας στους έξι αλλοδαπούς επισκέπτες είναι Σκανδιναβός, ενώ οι μισοί αλλοδαποί τουρίστες προέρχονται από μόλις τρία μη Σκανδιναβικά κράτη όπως είναι η Μ. Βρετανία, Πολωνία και Γερμανία, με τους Βρετανούς να συνεχίζουν να παραμένουν στην πρώτη θέση συγκριτικά με την περυσινή περίοδο με ποσοστό 22%, ενώ για πρώτη φορά οι Πολωνοί καταλαμβάνουν τη δεύτερη θέση επί των συνολικών αφίξεων με ποσοστό 16%. Αξιοσημείωτα είναι τα ποσοστά Νορβηγών και Σουηδών που συγκεντρώνουν μόλις 3% έκαστος, οπισθοχωρώντας προς τις τελευταίες θέσεις επί των συνολικών αφίξεων, όταν την περασμένη αντίστοιχη περίοδο καταλάμβαναν τη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα με ποσοστό της τάξεως του 13% για την κάθε εθνότητα.

Αναφορικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στο αεροδρόμιο Ηρακλείου και με βάση τα πρόσφατα στοιχεία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας Ηρακλείου, για την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2020, σημειώνονται μόλις 543 χιλ. αφίξεις, καταγράφοντας μία εξίσου τεράστια μείωση της τάξεως του 78% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Μέχρι το τέλος του έτους, εκτιμάται ότι οι συνολικές αφίξεις αλλοδαπών τουριστών θα κυμανθούν γύρω στις 900 χιλιάδες, αριθμός που αποτελεί επίσης ιστορικό χαμηλό τουλάχιστον κατά τα τελευταία 25 έτη.

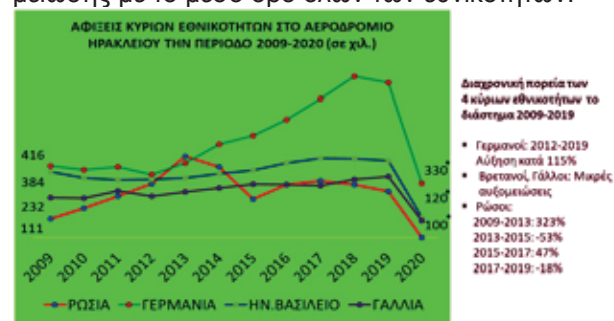
Ερευνητής Τμ. Οικονομίας & Διοίκησης Μ.Α.Ι.Χ., υπ. διδάκτωρ Τμ. Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας ΕΛΜΕΠΑ

Μήνυμα εμπιστοσύνης και υγειονομικής ασφάλειας παρά την τεράστια πτώση των διεθνών αεροπορικών αφίξεων

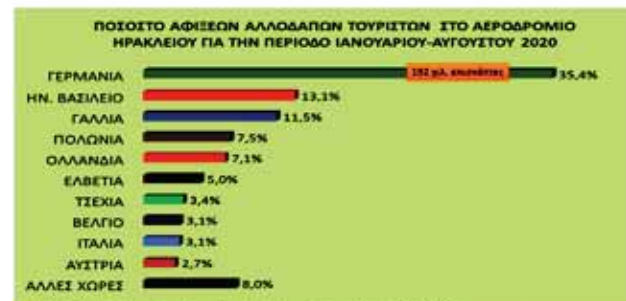

Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στους Γερμανούς, Βρετανούς, Γάλλους και Ρώσους, οι οποίοι συνεχίζουν και φέτος να αποτελούν το 60% επί των συνολικών αφίξεων, σημειώνοντας ισόποσο ποσοστό μείωσης με το μέσο όρο όλων των εθνικοτήτων.

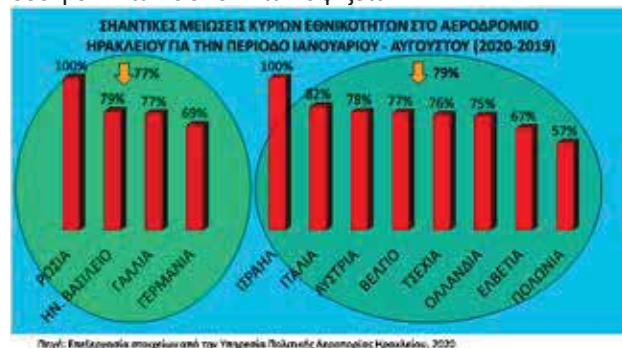

Η διαφορά όμως φέτος είναι ότι οι Ρώσοι παρουσίασαν μηδαμινές αφίξεις, ενώ οι Γερμανοί, οι οποίοι σημείωσαν τη μικρότερη μείωση με 69%, αύξησαν το ποσοστό τους επί των συνολικών αφίξεων παραμένοντας στην πρώτη θέση με ποσοστό ίσο με 35% και ακολουθούν Βρετανοί και Γάλλοι με ποσοστά 13% και 12%, αντίστοιχα.

Σχετικά με τις υπόλοιπες εθνότητες, σημαντικό στοιχείο είναι οι επίσης μηδαμινές αφίξεις Ισραηλινών τουριστών, οι οποίοι την περυσινή περίοδο καταλάμβαναν την έκτη θέση επί των συνολικών αφίξεων. Γεγονός εξίσου ανησυχητικό αν αναλογιστούμε ότι τόσο οι Ισραηλινοί όσο και οι Ρώσοι τουρίστες είναι υψηλού εισοδηματικού προφίλ. Όπως και στο αεροδρόμιο Χανίων, οι Πολωνοί είναι αυτοί που καταγράφουν την μικρότερη μείωση με 57%, σκαρφαλώνοντας για πρώτη φορά στην τέταρτη

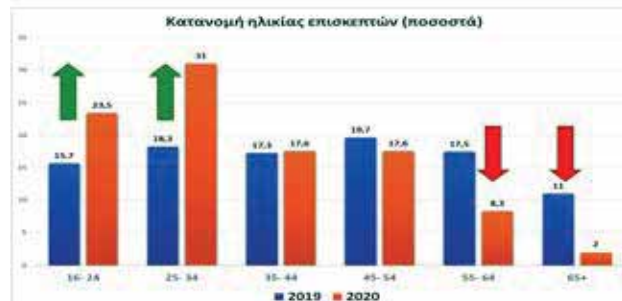
θέση επί των συνολικών αφίξεων.

ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

Στα πλαίσια των δομικών αλλαγών στον τουρισμό που έφερε το 2020 η πανδημία, η φετινή τουριστική έρευνα στο Αεροδρόμιο Χανίων μετατράπηκε σε COVID-19 SAFE SURVEY, όπου εκτός από τις προσωπικές συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια όπου χρειάζεται, αξιοποιείται επίσης πλήρως το αυτοματοποιημένο σύστημα οικειοθελούς συμμετοχής των αλλοδαπών τουριστών με την χρήση των προσωπικών τους συσκευών (PC, Smartphone και Tablet). Η επιλογή αυτής της δυνατότητας γνωστοποιείται στους επισκέπτες από τον εκπρόσωπο της έρευνας ή/και με ROLL UPS και ενεργοποιείται στην γλώσσα επιλογής του ενδιαφερόμενου μέσω οπτικής σάρωσης κατάλληλου Url ή QR Code από το PC, Smartphone ή Tablet.

Αναφορικά με τα αποτελέσματα της έρευνας, η οποία είναι εν εξελίξει, σύμφωνα με τα στοιχεία έως τις πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου, οι τουρίστες που προτιμάνε το αεροδρόμιο Χανίων ως τελικό προορισμό για τις διακοπές τους, παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις ως προς το προφίλ τους σε σχέση με την προηγούμενη τουριστική περίοδο. Παρατηρείται αύξηση νεαρών ηλικιακών ομάδων έως 34 ετών, ενώ οι ηλικιακές κατηγορίες άνω των 55 ετών παρουσιάζουν αισθητή μείωση, γεγονός που δικαιολογείται απόλυτα από το γεγονός ότι οι ευαίσθητες αυτές ηλικιακές ομάδες προτίμησαν να μην πραγματοποιήσουν διακοπές φέτος για να προστατευθούν από την πανδημία.

Επίσης, συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη, φέτος καταγράφεται αυξημένο το ποσοστό των αλλοδαπών τουριστών που επισκέπτονται τη Δυτική Κρήτη

για πρώτη φορά, λόγω της περιορισμένης έλευσης Σκανδιναβών τουριστών, που παραδοσιακά είναι αυτοί που προτιμάνε να ξαναεπισκέπτονται τον συγκεκριμένο προορισμό.

Διαφορές εντοπίζονται επίσης και στις περιοχές και στον τύπο καταλύματος που διαμένουν οι αλλοδαποί τουρίστες. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει μια μεγάλη μείωση των ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις περιοχές Αγίας Μαρίας και Πλατανιά, ενώ παρουσιάζεται αύξηση στις προτιμήσεις όλων των άλλων τύπων καταλυμάτων, όπως είναι βίλες, ενοικιαζόμενα διαμερίσματα / δωμάτια, ιδιόκτητα σπίτια κυρίως εντός πόλης Χανίων, αλλά και σε περιοχές της ενδοχώρας. Οι επιλογές αυτές φανερώνουν και την τάση που έχουν οι αλλοδαποί τουρίστες να διαμένουν σε καταλύματα τα οποία δεν συνωστίζονται πολλά άτομα, καταγράφοντας παράλληλα τον ίδιο μέσο όρο διαμονής, περίπου στις 9 διανυκτερεύσεις σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Σχετικά με τη συνοδεία ταξιδιού, καταγράφεται μια αύξηση τουριστών που επιλέγει διακοπές με τον/την σύντροφο ή με φιλική παρέα, λόγω της έλευσης περισσότερων νέων ατόμων, ενώ μεγάλη διαφορά σημειώνεται επίσης και στον τρόπο κράτησης των καταλυμάτων και οργάνωσης των διακοπών, αφού ένα αρκετά υψηλό ποσοστό και συγκεκριμένα επτά στους δέκα αλλοδαπούς τουρίστες προτίμησαν να προβούν στις σχετικές ενέργειες διεκπεραίωσης του ταξιδιού μόνοι τους και όχι μέσω ταξιδιωτικού πρακτορείου και πράκτορα.

Αναφορικά με τα μέτρα ασφαλείας σε σχέση με τον κορονοϊό, μόλις 5% θεωρούν ότι τα μέτρα αυτά ήταν σε χαμηλό επίπεδο, ενώ αντίθετα οκτώ στους δέκα αλλοδαποί τουρίστες μένουν απόλυτα ικανοποιημένοι από τα υγειονομικά πρωτόκολλα στα ξενοδοχειακά καταλύματα.

Αναφορικά με τις δαπάνες που πραγματοποιήσαν οι αλλοδαποί τουρίστες φαίνεται να περιορίσαν τις μετακινήσεις τους με τα μέσα μαζικής μεταφοράς αλλά και τη χρήση ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων, ενώ οι προορισμοί που επιλέχθηκαν για φέτος ήταν πρωτίστως οι παραλίες Ελαφονησίου, Μπάλου και Φαλασάρνων, με τις επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και εκκλησίες να καταγράφουν πολύ μεγάλη μείωση

Αναφορικά με τα τοπικά αγροτικά προϊόντα, ο αλλοδαπός τουρίστας μένει πολύ ικανοποιημένος από τα τοπικά χαρακτηριστικά των προϊόντων αυτών, ενώ εκτός από το κρασί, το ελαιόλαδο, τον φυσικό χυμό πορτοκαλιού που κάθε χρόνο προτιμούνται περισσότερο από τους τουρίστες, φέτος στις πρώτες επιλογές τους είναι και τα τοπικά τυριά.

Τέλος, ο αλλοδαπός επισκέπτης αισθάνεται εξαιρετικά ικανοποιημένος από τη συμπεριφορά και τη φιλοξενία των ντόπιων κατοίκων, αλλά και από τις γενικότερες υπηρεσίες στους χώρους εστίασης και φιλοξενίας. Έχει αυξήσει την ικανοποίησή του σε σχέση με την καθαριότητα στις παραλίες, συνεχίζει όμως, αν και με μικρότερα ποσοστά σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, να νιώθει ανασφαλής για την κατάσταση του οδικού δικτύου & την οδική σήμανση, απογοητευμένος από την καθαριότητα στους δρόμους του αστικού ιστού αλλά και προβληματισμένος από την έλλειψη πάρκων και χώρων πρασίνου.